

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Ivreivrando. Titvlvs IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

competenti in ea citatio emanavit, & ad partem citatam pervenit: vel per eam factum fuit, quod minus ad eius notitiam perveniret. Dum tamen in citatione predicta talia sint expressa, per quae plenè possit instrui, super quibus in iudicio convenitur.

DE SEQUESTRATIONE POSSESSIONUM & FRUCTUUM.

TITVLVS VI. CAP. I.

Si super beneficio contra ipsius possessorem, qui triennio non possedit in petitorio vel possessorio una definitiva fuerit in curia, etiam si nulla fore ducatur, ipsius beneficii sequestratio per loci ordinarium fieri debet: quam impediens, vel sequestratos fructus occupans, excommunicatus est: & si est de litigantibus, cadit a iure suo, & respicienda. Ioan. And.

Idem a.

Ad compescendas litigantium malitias, definitimus, ut una contra possessorem definitiva sententia super beneficio apud sedem Apostolicam, duntaxat in petitorio vel possessorio promulgata, beneficium ipsum, etiam si dignitas, vel personatus existat, & etiam habeat animarum, à possessore huiusmodi (dum à triennio triennio pacifice antes ab eo possessum non fuerit) per loci ordinarium, apud aliquam personam idoneam sequestratur, quæ plenam de ipso & debitam curam gerens, id, quod de fructibus ipsius (debitis eiusdem supportatis oneribus) superesse contigerit, illi restituat, qui finalem in causa victoriam obtinebit. Si quis autem sequestrationem huiusmodi impedire, vel fructus sequestratos quoquo modo presumpserit occupare, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto: à qua (nisi impedimento prius amoto, & occupatis per eum fructibus restituitis) nullatenus absolvatur. Er nihilominus, si de litigantibus fuerit, à iure (quod sibi in huiusmodi beneficio, vel ad ipsum forsitan competebat eidem) hoc ipso se noverit cecidisse. Præmissis nedum circa futura, sed etiam circa per appellationem pendente negotia observandis. Non obstantibus contra præfatam sententiam de nullitate forsan opponatur.

DE PROBATIONIBVS.

TITVLVS VII. CAP. I.

Verba literarum Apostolicarum, quibus Papa proprium saltu narrat, plene probant, si super illis gratia vel inuito Papa fundatur. Ioan. And.

Clemens V. in Concilio Viennensi.

Literis nostris, quibus nos dignitates quaslibet seu beneficia collationi nostræ, vel sedi Apostolicæ reversasse, aut resignationem beneficii alicuius recepisse, vel recipiendi potestatem alicui commisisse, vel aliquem excommunicasse, seu suspendisse, seu aliquem capellanum nostrum vel familiarem fuisse, vel alia similia, super quibus gratia, vel intentio nostra fundatur, fecisse narramus, censemus super sic narratis fidem plenariam adhibendam. Volentes ad præterita & pendente (etiam per appellationem) negotia hoc extendi.

DE TESTIBVS.

TITVLVS VIII. CAP. I.

Per testes Christianos convinci possunt Iudæi & Saraceni, non ob-

a In uno manuscripta habetur. b Vid. c. commissi. de elec. in 6. not. Bart. & moderni in l. Celsus. ff. de usucap. Funt.

stantibus contrariis privilegiis Regum & Principum: quibus si manentur, subtrahitur illis Christianorum commercium. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Viennensi.

Cum Iudæi quidam & Saraceni (sicut accepimus) quoddam super civilibus aut criminalibus: convinci per Christianos non possint, se privilegiis Regum & Principum tueantur (quia id nedum iuri contrarium, sed & Christianæ religioni opprobriosum est quamplurimum & adversum) Reges eisdem & Principes a in Domino exhortamur, ne concedant huiusmodi de cætero privilegia, vel servent aut servare permittant etiam jam concessa. Quod si Iudæi, aut Saraceni privilegiis talibus uti presumpserint, Christianorum communitio eis subtrahatur, sic, quod Christiani ab eorum abstinere communitio censura ecclesiastica (si opus fuerit) compellantur.

CAP. II.

Publicatis attestacionibus, testes produci non possunt (etiam in causa appellationis) super eisdem articulis vel articulis contrariis. Ioan. And.

Idem.

Testibus ritè & receptis, & eorum attestacionibus publicatis, sicut non licet super eisdem vel directio contrariis articulis alios vel eosdem testes in principali causa producere, sic non debet in appellationis causa licere. Cum non minus in appellationibus, quàm in principali causa subornatio sit timenda.

DE IVREIVRANDO.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Iuramenta, quæ Romana ecclesia præstant Romani Principes, fidelitatis existunt. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Viennensi.

Romani Principes, orthodoxæ fidei professores, sanctam Romanam Ecclesiam, cuius caput est Christus Redemptor noster, ac Romanum Pontificem eiusdem Redemptoris vicarium, servare fidei, & claræ devotionis promptitudine venerantes, eidem Romano Pontifici, à quo approbationem personarum, ad imperialis celsitudinis apicem assumendæ, necnonunctionem, consecrationem, & Imperii coronam accipiunt, sua submittere capita non reputant indignum, sequi illi, & eidem ecclesie, quæ à Græcis Imperium transtulit in Germanos, & à qua ad certos eorum Principes ius & potestas eligendi Regem in Imperatorem postmodum promovendum pervenit, adstringere vinculo iuramenti, prout tam mos observationis antiquæ, temporibus novissimis renovatæ, quàm forma iuramenti huiusmodi sacris inserta canonibus manifestant. Dudum sanè inter quondam Henricum Imperatorem, tunc Romanorum Regem, & charissimum in Christo filium nostrum Robertum Siciliæ Regem, gravi discordia suscitata: Nos multis gradibusque periculis, quæ exinde provenitura verisimiliter timebantur, intendentes celeri & opportuno remedio obviare, quibusdam ex fratribus nostris sanc. Rom. eccl. Card. existentibus tunc in urbe pro reformanda pace, & solidanda concordia inter Reges eosdem literas nostras, & solidanda concordia inter Reges eosdem literas nostras, sub certa forma duximus destinandas: inter alia inserentes in eis, quod cum ipsi Reges eiusdem ecclesie specialissimi filii, sibi iuramento fidelitatis, & aliis multipliciter essent adstricti, ipsius ecclesie debeant esse promptissimi defensores:

a Qui debent Iudæos punire: vid. l. si quis in hoc genus. C. de Episc. & cler. & gl. in ca. Iudæi. ij. de Iud. Font. b Vid. l. prim. §. ad eum adilem. ff. de adil. edict. & l. apud eum. §. Imperator. ff. de manum. c ad Imperatores.

non habent, aut cum aliquo alio prefata ecclesia inimico, vel rebellis, seu eidem manifeste suspecto, unionem quamlibet seu parentelam aut confederationem iniret, sed tam nostram, quam successorum nostrorum personas, honorem & statum manuteneret, defenderet, & conservaret contra omnes homines cujuscunque essent preminentia, dignitatis vel status. Eidem etiam adjiciens juramento, quod manuteneret semper atque servaret, privilegia omnia per predecessores suos Reges ac Imperatores Romanos, prefata Romanæ, & alius quibuslibet ecclesiis quocunque concessa tempore, & continentia cujuscunque: ipsaque omnia, & specialiter ac precipue per clara memoria Constantinum, Carolum, Henricum, Ottonem quartum, Federicum secundum, atque Rodolphum, predecessores ipsius super concessione, recognitione, advocacione, annotatione, quitacione, & libera dimissione terrarum & provinciarum Romanæ ecclesie ubilibet positarum, quarum etiam multas nominatim expressit, sed Apostolicæ Romanicæ Pontificibus super hoc quocunque tenore concessa recognovit, confirmavit, & ex certa scientia innovavit, ac eam de novo concessit: & terras ipsas atque provincias recognovit ad jus & proprietatem ipsius ecclesie plenissime pertinere: easque nihilominus ex abundantia de novo ecclesie sacrosanctæ donavit, sub predicto se obligans juramento, quod ipsas, aliquamve ipsarum partem nullo nunquam tempore occuparet, seu (quantum in eo esset) ab alio permittere occupari. Nec in eis, aut aliqua parte ipsarum jura aliqua, possessiones, aut tenentias haberet, seu quomodolibet possideret, nec in eis etiam potestatem seu jusjurisdictionem, aut jurisdictionem quamcunque per se, vel per alium exerceret, quodque (ut Princeps catholicus & apud dictam ecclesiam advocatus atque defensor) ipsam juvaret, & consiliis, & auxiliis illi assisteret opportunis, contra quoscunque inobedientes & rebelles eidem: & precipue contra occupantes seu turbantes terras predictas seu provincias, vel partem quamlibet earundem. Sub eodem etiam juramento promissit, quod tam ipsam Romanam ecclesiam, quam alias ecclesias, libertatem ecclesiasticam, bonas, jura, prelatos, & ministros ecclesiarum ipsarum manuteneret, conservaret, atque defenderet, suo posse. Et quod ecclesia Romanæ vasallos contra justitiam nullatenus offensurus, devotos ac fideles ecclesie etiam in Imperio constitutos benigne tractaret: nec eos opprimeret contra justitiam, aut (quantum in eo esset) per alium opprimi sustineret: sed in suis potius iuribus & justitiis conservaret. Hoc quoque juramentum & etiam pristinum pro eo nobis per suos nuncios (ut pramittitur) prestitum receptis lux coronationis insignis innovavit, prout in patentibus ante coronationem ipsam, eius regio magno sigillo, & aliis post coronationem eandem, eius imperiali aurea bulla tunc in, inde confectis literis (quas in archivio Ro. ecc. reponi, & diligenter conservari fecimus) plenius continetur.

DE EXCEPTIONIBUS.
TITVLVS X.
CAP. I.

Exceptio excommunicationis opponitur dilatorie quandoque, peremptorio non obstanti: Ioan. And.

Clemens V. in concilio Viennensi.
Excommunicationis exceptio dilatorie in qualibet parte litis opponi potest, termino peremptorio per iudicem assignato, ad proponendum exceptiones declinatorias & dilatorias, non obstante:

a Dicitur, etiam, deest in antiquioribus codicibus. b Al. sub.

Servata tamen constitutione felicitis recordationis Innocent. Papæ IV. edita circa hoc in concilio Lugdunenfi.

DE SENTENTIA ET RE
judicata.
TITVLVS XI.
CAP. I.

Qui tres sententias contrarias in quarum causa reportavit, de illarum nullitate non agit, nec ex ipis ipsarum executione non fallit: & respicit etiam pendentiam. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Viennensi.
Vt a calumniis litigantium occurratur, is, qui in beneficiis vel alia quavis causa tres contra se in petitorio vel possessorio sententias reportavit, ad agendum de nullitate ipsarum, vel alicujus ex eis nullatenus admittatur, donec hujusmodi sententia plenarie fuerint executioni mandata. Similiter si ille, contra quem tres sententia definitiva lata fuerint, ab interlocutoria vel gravamine ante prolationem ipsarum vel earum alicujus se appellasse, & causam appellationis hujusmodi adhuc pendere proponat: sententiarum predictarum executionem tali preterito nolumus impediri. Quæ ad causas qualitercunque etiam per appellationem pendentes duximus extendenda.

CAP. II.
Sententia lata contra citatum extra citantis territorium existentem, nulla est ipso iure. h. d. Ioan. And.

Idem.
Pastoralis cura sollicitudinis nobis divinitus super cunctas Christiani populi nationes injuncta, nos invigilare remediis subiectionum, eorundem periculis obviare & scandala removere compellit. Sanè cum jam dudum inter quondam Henricum Imperatorem Romanum, & charissimum in Christo Filium nostrum Robertum Siciliæ Regem gravis fuisset materia turbationis exorta, afferente deinde Imperatore predicto, quod cum quibusdam ipsius subditis Rex confederationes & conspirationes fecerat in ipsius majestatis offensam: Quodque traclaverat & ordinaverat, ut civitates quædam sub Imperii & Imperatoris ejusdem obedientia constitentes, contra eum, & Imperium rebellarent, gentesque suis ipsius fulta subsidio, nonnullas alias Imperii civitates & castra (inde violenter ejectione ipsius Imperatoris officialibus) occuparunt, & pro ipso Rege occupata tenebant: Ac alias etiam in urbe & alibi in Imperii, & in Imperatoris ejusdem contemptum, & lux majestatis injuriam, & reipublicæ detrimentum multa gravia fuerunt: & per Regem eundem, ac malitiam & instigationem ipsius tam à suis supradictis, quam à subditis Imperatoris commissa.

Præhabitis per Imperatorem eundem quibusdam processibus contra eum, absentem tamen, quamvis legitime (juxta Imperatoris assertionem) citatum, ac quod supradicta erant notoria, per imperialem interlocutoriam declarat Imperator ipse, Regem affirmans propter præmissa lux majestatis criminis reum esse, in eum peremptorie (ut dixit) & sufficienter citatum, sed comparete contumaciter reculantem, tanquam rebellem, proditorem & hostem Imperii, ac reum criminis supradicti, privationis omnium dignitatum, quocunque comprehensarum titulo, & quibus se intulabat Rex ipse, auctoritatem quoque honorum, provinciarum, terrarum, bonorum, iurium & jurisdictionum, tam perpetuorum, quam temporalium, & si quando veniret in suam & Imperii sortiam, mutilationis o

a De intellectu vide Obitradum consil. nob. incip. quod littera executoria. b Al. fuerant. c Vide l. rei captali. ff. de pan. & leg. transgred. l. de transact. cum leg. criminali. l. de jurisd. omnium iud. arg. l. i. C. de Christian. man. & Fel. in c. ex littera. 23. de consil.